

I Timotheus 6:3 en 4a

“Indien iemand een andere leer leert en niet overeenkomt met de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus en met de leer die naar de godzaligheid is, die is opgeblazen en weet niets”

1 bedreiging in de kerk

2 beslissing van de kerk

3 belang voor de kerk

Gemeente,

De Dordtse Leerregels. Als je op de Driestar en op catechisatie goed hebt opgelet dan zou je kunnen weten dat dat met de synode van Dordt te maken heeft. 1618/1619. En dat e maken heeft met Arminius en Gomarus, remonstranten en contra remonstranten. En dat dat gaat over de uitverkiezing. Nou ja dat klopt in grote lijnen wel. En over dat geschrift hopen we zo'n 25 keer na te denken met elkaar.

Alleen, dan zouden er wel een paar gedachten kunnen opkomen die daar wat negatief tegenover staan. Is dat niet eentonig, 25 keer over hetzelfde: uitverkiezing en nog eens uitverkiezing. Richten we ons dan niet heel lang en vaak op één klein onderdeelje van het geloof. Een onderdeel dat je nog wel missen ook misschien. En zou dat wel nuttig zijn? Of zou dat niet uiteindelijk het maar moeilijk maken en twijfel oproepen. De twijfel ben ik het nou of ben ik het nou niet? Dan kun je denken: moeten we het wel gaan doen, die Dordtse Leerregels behandelen?

Maar mag ik eens wat vragen? Zou u, jij graag zeker willen zijn? Zou je zeker willen weten dat je in de hemel komt? Niet alleen zeker weten dat je nu gelooft, maar ook dat je zult blijven geloven? Stel je bent nu 15 of 20, en je het kan zijn dat je 75 of 80 mag worden. Dus nog 60 jaar mag leven, tot in 2073. En misschien maak je wel mee dat je twee keer aan het graf staat van je man, je vrouw. Misschien maak je wel mee dat je ernstig ziek wordt, dat je dement wordt. Misschien maak je wel mee dat elke christen in de gevangenis komt, en op de brandstapel. En dan zeker weten dat je blijft geloven. Dat je gelovig de hemel zult beerven. Vast en zeker. Nou, dan moet je in de Dordtse Leerregels zijn. Hoofdstuk 5 De gelovigen kunnen verzekerd zijn van hun zaligheid en zijn het ook naar de mate van het geloof waarmee zij zeker geloven dat zij zijn en altijd zullen blijven levende leden van de Kerk. Wat er ook gebeurt. Dat belijden de Dordtse Leerregels! Dat is vrucht

van het zicht op de uitverkiezing! Als je ook die zekerheid wilt hebben, zoek mee in de Dordtse Leerregels. Want die zijn geschreven voor de zekerheid! Om zekerheid te bieden aan gelovigen. Dat zij er komen zullen, wat er ook gebeurt! Trouwens, als je er goed over nadenkt, als je dat niet zeker weet, dan heb je toch geen leven. Als je niet zeker weet dat je in de hemel komt, dat je misschien toch nog in de hel komt, dan heb je toch geen leven....., als je daaraan denkt dat dat toch nog altijd zou kunnen gebeuren....., ja daarom denk je er meestal maar niet aan, maar dat is ook struisvogelpolitiek.

1 bedreiging in de kerk

Dus wij gaan ze behandelen. De Dordtse Leerregels. Ze zijn een antwoord. Een antwoord op wat er rond 1600 in de kerk van Nederland naar voren kwam aan dwaling. Daaruit zien we dat de duivel nogal wat invalspoorten heeft. De Heidelberger Catechismus is ontstaan in 1563 omdat er zoveel onkunde was. Net overgekomen uit de Roomse kerk wist men nauwelijks wat en hoe men geloofde. Onkunde. Die aanval van de duivel is weerstaan, beantwoord met de catechismus. De Nederlandse Geloofsbelijdenis is ontstaan in 1561 in een tijd van vervolging en valse beschuldiging. Gelovigen zouden een gevaar voor de regering zijn, oproermakers, opstandelingen. Die aanval is weerstaan, beantwoord met de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Rond 1600 was het wat dat betreft rustiger geworden. Maar toen kwam de duivel met een andere aanval: dwaalleer, dwaling. En die aanval heeft de kerk weerstaan, beantwoord met de Dordtse Leerregels.

Het was begonnen met Arminius en zijn uitleg van de Romeinenbrief. Hoofdstuk 7. U weet wel, het goede dat ik wil doe ik niet het kwade dat ik niet wil doe ik wel, ik ellendig mens. Waarvan Arminius zei: dat is een ongelovige. Een gelovige praat zo niet meer, die is dat te boven. Alleen een ongelovige moet nog zo donker over zichzelf praten. Een ongelovige zou dan dus kunnen zeggen: het goede wil ik, het kwade wil ik niet. U moet er maar op letten: Romeinen 7 zit het vaak op vast. Om eerlijk te zeggen: alle evangelische bewegingen zeggen het ook. Net als Arminius: Romeinen 7 geldt de ongelovigen. Daarna kwam Arminius bij hoofdstuk 9. Zo ontfermt God Zich over wie Hij wil en Hij verhardt wie Hij wil. Het is niet degene die wil, noch degene die loopt, maar des ontfermenden Gods. Daar kreeg hij moeite mee. En ook met wat art 16 van de NGB over de uitverkiezing had beleden. En waarom kreeg hij daar moeite mee? Hij ging logisch redeneren. Als dit waar is, dan kun je

er niks aan doen als je niet gelooft, dan ligt het aan God als je verloren gaat. Als dat waar is dan haalt niet uit als je leest, bidt, zoekt, strijdt als je niet uitverkoren bent, want dan kom je er toch niet, hoe graag je ook wil en hoeveel je er ook voor doet. En daarom kan het nooit waar zijn: uitverkiezing. Tenminste, daarom moet je het anders opvatten. Daarom moet je het zo zien: Gods genade is dat Hij alleen geloof vraagt. Geloof is genoeg om zalig te worden. Geen werken of boetedoeningen, God vraagt alleen geloof. En God roept je om te geloven. Dat is ook genade: Hij roept je om te geloven, Hij wil dat je gelooft. En als Hij ziet dat je gaat geloven, dan verkiest Hij je. En omdat God alles van te voren weet, kon Hij dat al in de eeuwigheid doen: verkiezen. Omdat Hij wist wie er zou gaan geloven. En God is zo genadig geweest dat Hij dat genoeg vindt: geloof. Meer niet. En wie gelooft verkiest Hij, heeft Hij verkoren.

Nou kun je afvragen: moet je je daar druk om maken als kerk? Om zo'n dwaling? Moet je daar een punt van maken en een heel geschrift over op gaan stellen op en synode? En dat is een actuele vraag, want in onze tijd zijn er precies dezelfde geluiden. En dan kun je je ook afvragen: moet je je daar druk om maken? Als in onze tijd klinkt: Jezus stierf voor allen mensen. Jezus is voor iedereen gestorven. Jezus heeft voor iedereen de zaligheid mogelijk gemaakt. Hij stierf voor u, voor jou, wie je ook bent. En je hoort mensen dan zeggen: ja, natuurlijk geloof ik dat Jezus voor me stierf, dat moet je gewoon geloven, dat is ook wel zo, en dat doe ik ook. Tegelijk zegt men dan: ja, Jezus stierf voor me, natuurlijk wel, maar of ik bekeerd ben, zalig wordt, weet ik niet. Als in onze tijd klinkt: God roept je om te geloven, God helpt je ook om te geloven, maar je moet het zelf willen. Uiteindelijk kun jij 'nee' zeggen en dan gaat het niet door. Daar laat God iedereen vrij in. Hij doet er alles aan dat je zult geloven, Hij maakt het zo makkelijk mogelijk, neemt bezwaren weg, maar jij moet het zelf willen, die vrijheid laat God ieder mens. Hij brengt je tot vlak bij de open deur, tot een halve meter ervoor, maar dan ligt het in je eigen hand. Dan geldt voor ieder mens dat hij kan besluiten het niet te doen en dat is het dan.

Die geluiden hoor je nogal eens. En weer die vraag: moet je je als kerk daar druk om maken, daar een punt van maken? Of moet je blij zijn dat er tenminste nog geevangeliseerd wordt en nou ja, die kleine verschillletjes moet je niet uitvergroten en maar laten voor wat ze zijn?

2 beslissing van de kerk

Toen, in 1618/1619 maakte de kerk er wel een punt van.

Er werd een synode belegd. Uiteindelijk werden ruim 200 predikanten afgezet. Die mochten niet meer preken en mochten de preekstoel niet meer op. Waarom, waarom daar zo'n punt van gemaakt?

Ten eerste omdat de Bijbel zelf, we lezen dat in de Timotheusbrief erop aandringt: de gezonde leer, geen andere leer. Want de leer is als medicijn. Zo staat het in een voorrede op de Dordtse Leerregels die maar in enkele Bijbeltjes staat. Medicijn. En een medicijn moet van zuivere samenstelling zijn. Daar is je leven, je gezondheid mee gemoeid. Of je het goede medicijn krijgt en in de goede samenstelling. En de vraag: hoe een slecht medicijn kan ik nemen om nog net beter te worden, die stel je niet. Je moet het juiste medicijn hebben. Het gaat om je gezondheid, om je leven. Voor je zelf, voor je kinderen. De vraag: hoe ongezond in de leer kan ik zijn en toch nog net zalig worden is niet aan de orde. Daar waag je het niet op. Voor jezelf niet, voor je kinderen niet. Het gaat om gezond geestelijk leven, leven of dood. De gezonde leer, die geeft een gezond geestelijk leven.

En ten tweede zien we dat de uitverkiezing niet op zichzelf staat. Als we de hoofdstukken van de Dordtse Leerregels zien dan zien we dat het over nogal wat gaat. Het opschrift spreekt over de 5 punten waarover verschil gerezen is. Het gaat over de uitverkiezing ja, maar ook over de dood van Christus en de verlossing van de mens daardoor. En ook over de verdorvenheid van de mens en de bekering tot God. En over de volharding der heiligen, het blijven in het geloof tot het einde toe. Je kan dus zeggen: het gaat bij de uitverkiezing over het werk van de Vader, de Zoon, de Heilige Geest en over de zekerheid van de gelovige. Dus dat raakt aan God Zelf. Of we zuiver over Hem spreken. Wie onzuiver over de uitverkiezing denkt, spreekt die tast God aan. Die krenkt God in Zijn wezen en Zijn werk. Die verdraait Zijn werken en Zijn roem. En ten tweede zien we dat we met heel veel onderwerpen te maken hebben. Dat in de Dordtse Leerregels het gaat over verkiezing, maar ook over Jezus' dood, en over de bekering, en over volharden in geloof, over echt geestelijk leven, waar of schijn, over twijfel, over het verbond en kinderen, over de prediking, over wedergeboorte, over de zonde tegen de Heilige Geest, over de gemeente, over vallen in zonde, over aanvechting, over verachtering, terugval in de genade. Daar gaat het allemaal over.

Daarom maakte de kerk er toch een punt van, een groot punt. En met de kerk dat nog steeds doen. En zuiver spreken over Gods uitverkiezing. Dat is eigenlijk een wonder dat dat gebeurd is op die synode. Want er waren best ook onverkwikkelijke toestanden aan vooraf gegaan. Onjuiste argumenten werden gebruikt door Arminius en zijn volgelingen en ook wel door Gomarus. Persoonlijke tegenstellingen

speelde mee tussen Oldenbarneveldt en prins Maurits. Enorme strijd tussen de overheden: de provincies Holland en West Friesland tegenover de Staten generaal van alle gewesten. Strijd tussen de verdeelde overheden en de kerk. Uiteindelijk gaf de doorslag dat prins Maurits in 1617 in den Haag naar de kerk van de Gomarus ging. Dat was de Kloosterkerk, waar nu nog de koninklijke familie banden mee heeft. Maar toen was dat het Haags bolwerk van de contra remonstranten en toen prins Maurits daar naar de kerk ging, kon er een synode komen. Een synode van 34 predikanten en 18 ouderlingen uit de Nederlanden. Met daarbij 17 theologen uit heel West-Europa. De gesprekken en het grondig onderzoek nam 132 vergaderingen in beslag. Biddend om de leiding van de Heilige Geest. En toen werden de Dordtse Leerregels unaniem vastgesteld. Alleen te wijzigen als na even grondig onderzoek van de Schrift zou blijken dat het toch niet Bijbels is wat er in staat. Maar het zou erg hoogmoedig zijn om zomaar eventjes in je eentje te zeggen: ik zie het anders en beter. Zomaar even te denken dat zij zich toen allemaal vergist hebben en dat ik het wel goed zie.

Zo hebben zij beleden dat de gelovigen hun geloof te danken hebben aan de uitverkiezing door God. Dat God van eeuwigheid af uit heel de verloren mensheid Zich een kerk heeft uitverkoren. Puur uit genade. Zonder enige onderscheid in de mensen zelf. En dat Hij Zijn Zoon gezonden heeft om voor hen Zijn leven te geven, voor hen te sterven, de schuld voor hen te voldoen. De heilige Geest voor hen te verwerven zodat de Heilige Geest hen levend zou maken. Overzetten uit de dood in het leven. Zou trekken en zou brengen tot geloof in Christus. Zodat zij zalig zullen worden. Dat is uitverkiezing en dat mogen alle gelovigen weten.

3 het belang voor de kerk

En nu is de vraag: hoe belangrijk is dat? Ik las ergens: is dit weten van de uitverkiezing een blinde darm of het hart. Kijk, je blinde darm is mooi als je die hebt. Maar als je hem niet hebt, verwijderd is, kun je ook goed leven. Is het weten van de uitverkiezing zoiets? Een soort blinde darm van het geloofsleven? Mooi als je het erbij hebt, maar zonder kun je ook goed leven. Of is de uitverkiezing en het weten daarvan het hart? Waar je leven vanaf hangt. Klopt je hart niet goed, dan is hele conditie zwak. En dat is het: het hart van het geloofsleven. Daar hangt wat van af!!

Want ten eerste gaat het in het weten van uitverkiezing om Gods eer. Om te belijden dat hem alle eer toekomt voor de zaligheid. Want als ik geloof, als ik Christus ken, dan is dat omdat de Heilige Geest mij inwon, mij overwon, mij trok en bracht tot geloof. En dat heeft de Heilige Geest gedaan omdat de Zoon, de Heere Jezus, mij heeft gekocht

tot Zijn eigendom aan het kruis. En Hij mij daarom door Zijn Geest ook heeft opgezocht en tot Zich gebracht. En dat heeft de Zoon gedaan omdat de Vader mij uitverkoren heeft voor de grondlegging der wereld. In eeuwig welbehagen mij heeft liefgehad en bestemd heeft voor de hemel. En daarom zond Hij Zijn Zoon om voor mij te sterven en voor mij de schuld te betalen. Daarom gaf Hij Zijn Geest om mijn hart te vernieuwen en levend te maken. Gij hebt mij.....! Alle eer aan God! Gij hebt mij.... En daarom heb ik U.... Maar de oorsprong dat ik U heb gezocht, gevonden, geloofd is dat Gij mij hebt verkoren, gezocht, gevonden, getrokken.

Kent u dat? Belijdt u dat? Anders tasten wij God aan in Zijn eer. Schrijven wij toch iets aan onszelf toe wat aan God toekomt aan eer. En dat is ernstig. Als het in je leven, belijden, zingen, meer is: ik heb God, dan God heeft mij..... De uitverkiezing is de waarborg dat God alle eer krijgt.

En het tweede is dat mij dus enkel verootmoediging past, vernedering. Ik ben in niets beter geweest dan wie niet gelooft. Ik ben geen haar beter dan wie zich van God afkeert. Als het om de verzoening gaat geldt dat: ik heb enkel schuld, al het mijne is met zonde bevuurd. Geen draad gerechtigheid. Waardig veroordeeld te worden. En: als het om het geloof gaat geldt dat ook: ik ben enkel onwillig van mezelf, vijandig, ik wil niet, ik verzet me. Aan mijzelf overgelaten zou ik Jezus veracht hebben, voor een leven zonder God, voor de hel gekozen hebben. Als ik onbekeerd had kunnen blijven, was ik het gebleven, graag, van harte.

Kent u dat? Belijdt u dat? Dat God op het hoogst verheerlijkt wordt en de mens op het diepste vernederd. Er is van nature geen goed, geen gewilligheid, geen zin om te geloven in mij te vinden. Ik kan naast elke ongelovige gaan staan en zeggen: ik begrijp je helemaal, ik ben net zo vanuit mezelf.

Gemeente, het is niet best als we hier protest tegen aantekenen. Als we dit té vinden. Want wie echt gelooft kan hier niks op tegen hebben. Die valt dit van harte bij. Wie het niet bijvalt, die zou wel eens een schijn geloof kunnen hebben. Die zou wel eens zichzelf kunnen bedriegen en misleiden en menen in te gaan, maar straks niet blijken te kunnen.

Daarom ten derde geeft de uitverkiezing ook de zekerheid dat het blijft, dat het geloof blijft. Want wat Hij gewerkt heeft door Zijn Geest, wie Hij gekocht heeft in Zijn Zoon, wie Hij verkoren heeft van eeuwigheid, die laat Hij nooit meer los. Dat blijft. Een leven lang. Eeuwig. De kern van de zekerheid van de zaligheid bloeit in de knop van

het werk van de Geest, op de stengel van het werk van Christus voor mij, uit de wortel van Gods uitverkiezing.

Dit doet twee dingen: het werpt neer, iedereen die dacht en denkt dat hij wel in aanmerking komt omdat hij..... die wordt neergeslagen. Dat God wel naar me zal willen omzien omdat ik.... Die wordt geveld, veroordeeld. Die weet niet wat genade is, die wil niet wat genade is. God zal toch wel me aannemen, verkiezen omdat ik..... die valt erbuiten. Die wil zalig worden op eigen manier, maar niet op Gods manier. Maar het vertroost iedereen die hulpeloos is. Die geen begin kan maken, geen verlangen om God te zoeken, geen ijver om met die dingen bezig te zijn, geen ernst om er veel aan te denken, Heere, ik heb het niet. Ik kan alleen maar zeggen wilt U naar mij omzien ondanks...ondanks dat ik het zelf niet zoek, en niet serieus en ernstig krijg, Heere, als ik bekeerd word, is het ondanks....ondanks dat ik het niet zoek en niet mezelf ertoe brengen kan. Het kan voor u. Want God doet het. Van begin af aan. God doet zoeken, Hij maakt ernstig, Hij maakt gewillig, Hij maakt gelovig, Hij maakt serieus wie het niet is en zichzelf maar niet maken kan. Hier is uw God en Zaligmaker. Die zegt: laat Mij het doen. Het kan toch!

Uit verkiezing: blinde darm of hart? Het hart! Het hart van het geloof, het hart van de kerk, het hart van de prediking, ook dat. Laten we ook daar scherp in blijven.

Ten slotte nog 3 opmerkingen.

De eerste: het is waar: je kunt er ook verkeerd gebruik van maken, van de uitverkiezing. Arminius had dat wel goed gezien, dat kan. Maar, daarom maar over zwijgen? Je kunt overal verkeerd gebruik van maken: God is liefde, kun je ook verkeerd gebruik van maken. Alles wat waar is misbruikt satan maar al te graag. En wat satan graag misbruikt is zeker gevaarlijk voor hem, is hij bang voor, dus moeten we dubbel aandacht geven.

De tweede: er loopt een rode draad door de DL heen. In elke hoofdstuk van de Dordtse Leerregels komt het terug. En dat is: de verkondiging van het Evangelie, de prediking van het Woord. Dat loopt er steeds doorheen als een rode draad. Daardoor werkt de Heere. Dat staat voorop. Als de grote autolichten. Daar moet je niet tegenin lopen, dan verblindt het je. De uitverkiezing: daar moet je niet tegenin lopen. Dan verblindt het je. Je met eerst in de auto komen. En dan geven ze je zicht. Eerst worden we genodigd om te komen, geroepen, gewaarschuwd, vermaand, genodigd. En dan pas komt de uitverkiezing.

De derde: ons verstand gaat het te boven. Het Woord heeft het laatste Woord. Het is allebei waar: de uitverkiezing en dat God alle mensen

onder het Woord roept. Het is allebei waar. Ook denken wij: dat kan eigenlijk niet, het één sluit het ander uit. Beide waar: God heeft uitverkoren een zeker en vast aantal zondaren én Hij nodigt eerlijk en welgemeend er zoveel meer: Hij biedt genade aan. En het blijft allebei waar: wie niet gelooft, onbekeerd blijft, is het eigen schuld. Dat is niet Gods schuld. Daar kun je nooit God op aankijken. Gij hebt niet gewild. En wie wel gelooft: dat is puur aan God te danken, dat is volstrekt niet aan je zelf te danken, maar alleen aan God. Dat en omdat Hij het wilde en bewerkte. Daarom loopt er een rode draad door alle artikelen: die van het beminnen, liefhebben. Hoor maar:

Hoofdstuk 1 par 12 De kinderen Gods nemen oorzaak om Hem Die hen eerst zo uitnemend heeft liefgehad wederom vurig te beminnen.

Hoofdstuk 2 par 9 Een Kerk van gelovigen die Hem haar Zaligmaker Die voor haar zijn leven overgegeven heeft, standvastig beminnen.

Hoofdstuk 3 par 13 de gelovigen geloven met het hart en hebben hun Zaligmaker lief

Hoofdstuk 5 par 15 de bruid van Christus heeft deze leer als schat van onwaardere prijs zeer teder bemind. Amen